

ASPECTE CALITATIVE DE RECUNOAȘTERE A ACTIVELOȘI OBLIGAȚIILOR ÎN SCOPUL CALCULULUI SOLVABILITĂȚII SOCIETĂȚII DE ASIGURĂRI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Vladimir DOLGHI, Lina ȘIȘCANU

Catedra Contabilitate și Informatică Economică

This article contains a description of the solvency recognition of an insurance company assets and liabilities according to the new Solvency regime of Republic of Moldova. The main objective of the article is to apply the total balance sheet approach when appreciating the solvency indicators of a company.

Piața asigurărilor din Republica Moldova este în proces de consolidare, ceea ce determină o serie de modificări normative ale acestui sector. Principalele tendințe ale noilor implementări în sistemul de reglementare a asigurărilor din Republica Moldova conduc la ideea armonizării legislației naționale cu cea a Uniunii Europene. Actualmente, organul de reglementare a sectorului asigurărilor în Republica Moldova, numit Comisia Națională a Pieței Financiare (în continuare – CNPF), colaborează strâns cu autoritățile europene în sensul integrării Republicii Moldova în UE.

Până în aprilie 2011 regimul de solvabilitate în Republica Moldova a fost reglementat de Regulamentul cu privire la garantarea solvabilității organizațiilor de asigurare [1], emis la 31 decembrie 2002 de către Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Asigurărilor și Fondurilor Nestatale de Pensii al Republicii Moldova. Acesta este primul act normativ prin care se adoptă primele cerințe referitoare la solvabilitatea companiilor de asigurare din Republica Moldova, accentul principal fiind pus pe suficiența de capital. În acest Regulament, exigențele față de capital sunt foarte mici, dat fiind faptul că este o măsură nouă în reglementarea sectorului asigurărilor în scopul racordării la cerințele Uniunii Europene.

Datorită tendinței actuale a Republicii Moldova de a se integra în UE, CNPF publică la 15 aprilie 2011 Regulamentul privind marjele de solvabilitate și coeficientul de lichiditate ale asigurătorilor (reasiguratorilor) (în continuare – Regulament) [2], prin care se introduce o nouă metodă de calculare a marjei de solvabilitate minime, a marjei de solvabilitate disponibile și a ratei de solvabilitate, precum și noi limite ale acestor indicatori. În acest nou Regulament, CNPF tratează capitalul dintr-o perspectivă mult mai amplă și riguroasă, încercând să țină cont de calitatea capitalului asigurătorilor, sensibilitatea cerințelor de solvabilitate la riscuri, nivelul minim de solvabilitate, riscurile care nu sunt acoperite de normele de solvabilitate, mix-ul de afaceri și investiții, nivelul de securitate, problemele de supraveghere și jurisdicționale, nivelul general al capitalizării în industrie, evoluțiile în cadrul industriei, competitivitatea, mediul economic în jurisdicție, dezvoltarea piețelor de capital, gestionarea riscurilor, protecția asiguraților / Fondul de Garantare ș.a.

Regimul actual de solvabilitate este reglementat în Republica Moldova de Legea cu privire la asigurări [3] și de Regulamentul privind marjele de solvabilitate și coeficientul de lichiditate ale asigurătorilor (reasiguratorilor).

Abordările normative referitoare la solvabilitatea companiilor de asigurări descrise de Regulament sunt structurate în 3 părți generale, și anume:

1. Recunoașterea activelor și obligațiilor în scopul solvabilității;
2. Calculul marjei minime de solvabilitate;
3. Calculul ratei de solvabilitate.

Când se abordează conceptul de recunoaștere a activelor și obligațiilor unei companii de asigurări în scopul determinării indicatorilor de solvabilitate a acesteia, se are în vedere identificarea elementelor bilanțului acestei companii care pot face obiectul calculului solvabilității. Aceasta este orientată spre determinarea obligațiilor companiei de asigurări și a activelor cu care compania garantează acoperirea acestor obligații în fața asiguraților, investitorilor și a partenerilor. Principiile și scopul recunoașterii activelor și obligațiilor în scopul solvabilității reies din principiile solvabilității, și anume: de a garanta cu active disponibile obligațiile companiei

survenite din încheierea contractelor de asigurare și a obligațiilor față de terți, garantând, totodată, stabilitatea companiei la factorii de risc prin deținerea unui volum suplimentar de active disponibile, care să nu fie mai mic de pragul minim cerut de organul de supraveghere.

În conformitate cu prevederile Regulamentului, obligațiile unei companii de asigurări față de asigurați sunt reprezentate de rezervele tehnice. Acestea din urmă constau din Rezerva primei necâștigate, Rezerva daunelor neavizate, Rezerva daunelor declarate dar nesoluționate, Rezerva riscurilor neexpirate și Rezervele matematice, fiecare din ele ținând de specificul activității companiei de asigurări. Modul de calcul al rezervelor tehnice ale companiilor de asigurări din Republica Moldova este reglementat de Regulamentul privind rezervele tehnice de asigurare [4]. Regulamentul privind marjele de solvabilitate și coeficientul de lichiditate ale asiguratorilor (reasiguratorilor) specifică anumite active cu care compania de asigurări poate acoperi rezervele tehnice constituite, în cele din urmă formând fondul asiguraților. Dintre acestea pot fi menționate valorile mobiliare, disponibilitățile bănești în casierie, conturi curente și depozite, bunuri imobiliare și creanțe aferente primelor subscrise.

Obligațiile față de terți fac trimitere la toate obligațiile unei companii de asigurări, cu excepția rezervelor tehnice. Activele care servesc pentru acoperirea acestor obligații formează fondul asiguratorului, acestea putând constitui și alte tipuri de active decât cele reglementate pentru acoperirea fondului asiguraților, cu excepția celor menționate de Regulament ca fiind neadmise la calculul solvabilității. Regulamentul menționează că toate obligațiile companiei sunt admise la calculul solvabilității, doar că acestea urmează a fi clasificate conform indicatorilor prezentați în Forma O-Obligații.

Regulamentul divizează activele asiguratorului conform capacității acestora de a acoperi obligațiile companiei de asigurări. În acest context, pot fi delimitate o serie de active care, conform Regulamentului, nu pot fi aplicate la calculul capacității de plată a companiei de asigurări (valoarea cărora se consideră a fi zero la calculul marjei de solvabilitate) și care sunt enumerate mai jos:

- activele nemateriale ale asiguratorului (reasiguratorului);
- mobila ca parte componentă a mijloacelor fixe, materialele și obiectele de inventar;
- avansurile care au o vechime de peste 90 de zile, acordate angajaților;
- creanțele aferente primelor subscrise în măsura în care sunt mai vechi de 60 de zile;
- creanțele de la reasiguratorii mai vechi de 90 de zile;
- alte creanțe și avansuri, în măsura în care nu sunt recuperabile;
- cheltuielile, inclusiv de achiziție, reportate;
- partea de profit și/sau rezerve, altele decât cele tehnice, spre alocare ale asiguratorului (reasiguratorului) și orice active fictive, altele decât cheltuielile anticipate.

Recunoașterea activelor în scopul solvabilității este mult mai specifică decât cea a obligațiilor. În continuare vom prezenta aspectul normativ și financiar-contabil al recunoașterii activelor din bilanțul companiei de asigurări, în scopul solvabilității.

Pentru asigurarea dispersiei adecvate a activelor destinate acoperirii rezervelor tehnice, Regulamentul prevede stabilirea unor plafoane la admiterea acestor active în fondul asiguraților. Sunt stabilite plafoane individuale pentru fiecare activ, în dependență de tipul acestuia, și plafoane de grup, care se stabilesc pentru ansamblul activelor dintr-o anumită grupă.

Plafoanele menționate se calculează reieșind din valoarea globală a afacerii. Conceptul de valoare a afacerii se definește în Standardele de Evaluare Internaționale și Europene ca fiind „valoarea globală a unei întreprinderi care va continua să funcționeze și în care repartizarea acestei valori globale a afacerii, pe părțile ei componente, se face în funcție de contribuția lor la afacerea totală și nu în funcție de valoarea de piață însumată a componentelor ei”.

Valoarea globală a afacerii se calculează ca sumă rezervelor tehnice minus cota reasiguratorului în rezervele tehnice plus marja minimă de solvabilitate. În sensul conceptului descris mai sus, pe parcursul descrierii ulterioare se va folosi termenul de „Plafon Global” (PG). Conceptul și calculul marjei de solvabilitate minime va fi descris în cele ce urmează.

Regulamentul prevede următoarele limite pentru activele indicate mai jos:

Tabelul 1

Plafonele de admitere a activelor în fondul asiguraților

Categoriile de active	Plafonul individual al activelor	Plafonul pentru ansamblul de active
Valorile mobiliare emise de către Guvernul Republicii Moldova sau de altă autoritate de stat	100% din Plafon	100% din Plafon
Valorile mobiliare emise de Guvernul, Banca Centrală ale oricărui alt stat sau de o organizație financiară internațională	5% din Plafon	20% din Plafon
Valorile mobiliare corporative tranzacționate pe o piață reglementată (bursă) a Republicii Moldova	10% din Plafon	30% din Plafon
Valorile mobiliare corporative care nu sunt tranzacționate pe o piață reglementată (bursă) a Republicii Moldova	3% din Plafon	10% din Plafon
Disponibilitățile bănești în casierie	x	3% din Plafon
Disponibilitățile în conturi de decontare curente în instituții financiare licențiate de Banca Națională a Moldovei, inclusiv în valută străină	x	20% din Plafon
Depozitele și investițiile în instituții financiare licențiate de Banca Națională a Moldovei	10% din Plafon	40% din Plafon
Terenurile sau construcțiile separate ori terenurile sau construcțiile situate suficient de aproape unele de altele ca să fie considerate efectiv ca o singură investiție, într-un interes legal real într-o proprietate imobiliară	10% din Plafon	40% din Plafon
Creanțele aferente primelor subscrise, în măsura în care nu sunt mai vechi de 60 de zile	5% din Plafon	15% din Plafon
Cota reasiguratorului în rezervele tehnice	x	100% din Plafon

Sursa: Elaborat de autor

Pornind de la această sumă (Plafon Global), pe parcursul descrierii recunoașterii activelor în scopul solvabilității se va determina pragul de admitere la fondul asiguraților corespunzătoare fiecărui activ.

Menționăm că același activ poate participa atât la formarea fondului asiguraților, cât și a fondului asiguratorului.

- **Activele nemateriale**

De regulă, activele nemateriale sunt recunoscute la valoarea zero în scopul solvabilității. Ca o excepție de la neadmisibilitatea activelor nemateriale la calculul solvabilității, Regulamentul menționează că programele soft din componența activelor nemateriale pot participa într-o anumită măsură la formarea fondului asiguratorului.

Tabelul 2

Recunoașterea și evaluarea activelor nemateriale în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asiguratorului	
			3	4	
A	1	2	3	4	5
Programe soft	Se recunosc la valoarea de bilanț (valoarea de intrare corectată sau reevaluată, diminuată cu suma amortizării acumulate)	Se recunosc la valoarea costului (valoarea de intrare) ajustată la o cotă (%), care variază în dependență de anul de achiziție a activului, și anume: - 75% în anul de achiziție; - 50% în al doilea an de la data achiziției; - 25% în al treilea an de la data achiziției; • -0% ulterior.	Nu participă	Participă la valoarea recunoscută	Comparativ cu raportarea financiară, - sunt recunoscute după norme diferite, întrucât participă doar activele în primii trei ani de achiziție, - evaluarea activelor se bazează pe alt principiu

Active nemateriale, cu excepția programelor soft	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare, corectată sau reevaluată, diminuată cu suma amortizării acumulate)	Nu se recunosc	Nu participă	Nu participă	În scopul solvabilității, activele nu sunt recunoscute
--	---	----------------	--------------	--------------	--

Sursa: Elaborat de autor

Conform SNC 13 „Contabilitatea activelor nemateriale” [5], valoarea de bilanț a activelor nemateriale este suma cu care activele nemateriale sunt evaluate la data întocmirii bilanțului. Aceasta este egală cu valoarea de intrare, corectată sau reevaluată, diminuată cu suma amortizării acumulate.

În bilanțul contabil, activele nemateriale se reflectă la conturile contabile 111 „Active nemateriale”, 112 „Active nemateriale în curs de execuție” și 113 „Amortizarea activelor nemateriale”.

• **Activele materiale pe termen lung**

Din cadrul acestei categorii de active pot fi menționate patru grupe de active pentru care Regulamentul are abordări specifice, și anume:

- Terenurile, clădirile și clădirile cu terenuri
- Calculatoarele și echipamentul electronic
- Mobila și obiectele de inventar
- Alte active materiale pe termen lung.

Această grupare a fost determinată în funcție de gradul de admitere la formarea fondului asiguraților, sau la însuși calculul solvabilității.

În raportarea financiară, valoarea de bilanț a activelor materiale pe termen lung reprezintă, conform prevederilor SNC 16 „Contabilitatea activelor materiale pe termen lung” [6], suma cu care activele materiale pe termen lung sunt evaluate la data întocmirii bilanțului. La mijloacele fixe și resursele naturale aceasta este egală cu valoarea de intrare, corectată sau reevaluată, diminuată cu uzura (epuizarea) acumulată. Valoarea de bilanț a terenurilor o constituie valoarea de intrare sau reevaluată a acestora, iar valoarea de bilanț a activelor materiale în curs este egală cu suma cheltuielilor efective sau cu valoarea reevaluată.

a) Terenurile, clădirile și clădirile cu terenuri

Conform art.16 alin.7 al Regulamentului, bunurile imobiliare și alte drepturi reale asupra bunurilor imobiliare care sunt contabilizate ca terenuri sau construcții, cu condiția că aceste active sau drepturi aduc sau vor aduce beneficii economice și sunt înregistrate în registrul bunurilor imobile, se consideră admise la formarea fondului asiguraților.

În tabelul de mai jos este prezentată abordarea normativă aferentă terenurilor, construcțiilor separate ori terenurilor sau construcțiilor situate suficient de aproape unele de altele ca să fie considerate efectiv ca o singură investiție, într-un interes legal real într-o proprietate imobiliară.

Tabelul 3

Recunoașterea și evaluarea terenurilor și a clădirilor în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
A	1	2	3	4	5
Terenuri, clădiri și clădiri cu terenuri	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare, corectată sau reevaluată, diminuată cu uzura acumulată)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare, corectată sau reevaluată, diminuată cu uzura acumulată)	Participă la valoarea recunoscută, în limita Plafonului individual și de ansamblu, respectiv pentru fiecare activ și totalitatea activelor din această categorie	Participă în mărimea valorii activelor care depășește cotele stabilite pentru admiterea în fondul asiguraților	-

Sursa: Elaborat de autor

Este de menționat faptul că, în scopul solvabilității, terenurile sau construcțiile situate suficient de aproape unele de altele ca să fie considerate efectiv drept o singură investiție, într-un interes legal real într-o proprietate imobiliară, sunt considerate ca un singur activ, pe când în evidența contabilă acestea sunt evaluate ca active separate, evidența fiecăruia conținând elemente specifice.

Valorile activelor necesare calculului sunt preluate din conturile contabile 122 „Terenuri”, 123 „Mijloace fixe” și 124 „Uzura activelor materiale pe termen lung”.

b) *Calculatoarele și echipamentul electronic*

Conform prevederilor art.4 și art.5 ale Regulamentului, valoarea calculatoarelor și a echipamentului electronic din cadrul mijloacelor fixe, este parțial admisă la calculul solvabilității, după cum este prezentat în Tabelul 4.

Tabelul 4

Recunoașterea și evaluarea calculatoarelor și a echipamentului electronic în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
			3	4	
A	1	2	3	4	5
Calculatoare și echipament electronic	Se recunoște la valoarea de bilanț (valoarea de intrare, corectată sau reevaluată, diminuată cu uzura acumulată)	Se recunoște la valoarea costului (valoarea de intrare) ajustată la o cotă (%), care variază în dependență de anul de achiziție a activului, și anume: - 75% în anul de achiziție; - 50% în al doilea an de la data achiziției; - 25% în al treilea an de la data achiziției; • -0% ulterior	Nu participă	Participă la valoarea recunoscută	Comparativ cu raportarea financiară, - sunt recunoscute după norme diferite, întrucât participă doar activele în primii trei ani de achiziție, - evaluarea activelor se bazează pe alt principiu

Sursa: Elaborat de autor

Conturile contabile de evidență a acestor active sunt: 123 „Mijloace fixe” și 124 „Uzura activelor materiale pe termen lung”. Se observă că calculatoarele și echipamentul electronic posedă abordări normative analoge programelor soft din componența activelor nemateriale.

c) *Mobila și obiectele de inventar*

Activele din componența mijloacelor fixe, care pot fi evaluate ca mobilă sau obiecte de inventar, sunt excluse totalmente de la calculul solvabilității, conform prevederilor art.4 al Regulamentului.

Mobila este un obiect (cu destinație practică precisă) care servește la amenajarea unei locuințe, a unei instituții etc. și care se sprijină de obicei cu partea inferioară pe podea (DEX, ediția 1998). Conform clasificării Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale [7], în componența mobilei se atribuie următoarele tipuri de active:

Tabelul 5

Mobilier și părți componente ale acestuia

№	Codul poziției	Denumirea activului
1	8452	Mobilă destinată mașinilor de cusut
2	9402	Mobilier medical, chirurgical, stomatologic, veterinar, scaune sau fotolii pentru frizerie, coafură, care se pot roti, înclina sau ridica; părți ale acestor articole
3	940310	Mobilier metalic de tipul celui utilizat în birouri
4	940320	Alt mobilier metalic
5	940330	Mobilier din lemn sau material plastic
6	940380000	Mobilier din alte materiale, inclusiv din stof, trestie, răchită, bambus sau din materiale similare

Sursa: Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale

În sensul definiției de obiect de inventar, pot fi întâlnite mai multe abordări. Astfel, în Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, prin obiect de inventar se înțelege articolul singular sau complexul de obiecte cu toate dispozitivele lui, destinat să îndeplinească în mod independent, în totalitate, o funcție distinctă.

O altă definiție abordează obiectele de inventar ca active care pot funcționa independent și care de regulă, au o destinație specială, de exemplu: echipamentul de protecție, echipamentul de lucru, îmbrăcămintea specială, mecanismele, dispozitivele, verificatoarele, aparatele de măsură și control, matrițele folosite la executarea anumitor produse și alte obiecte similare.

Abordarea prevăzută de Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale nu vizează o categorie de active distincte, ci se referă la o unitate de evidență a mijloacelor fixe, ceea ce face să fie ignorată în favoarea celeilalte definiții.

Tabelul 6

Recunoașterea și evaluarea mobilei și a obiectelor de inventar în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
			3	4	
A	1	2	3	4	5
Mobila	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare, corectată sau reevaluată, diminuată cu uzura acumulată)	Nu se recunosc	Nu participă	Nu participă	În scopul solvabilității, activele nu sunt recunoscute
Obiecte de inventar	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare, corectată sau reevaluată, diminuată cu uzura acumulată)	Nu se recunosc	Nu participă	Nu participă	În scopul solvabilității, activele nu sunt recunoscute

Sursa: Elaborat de autor

În evidența contabilă, obiectele de inventar, pot fi evaluate atât ca mijloace fixe, cât și ca active din componența obiectelor de mică valoare și scurtă durată.

d) Alte active materiale pe termen lung

Celelalte active din categoria activelor materiale pe termen lung din cadrul conturilor contabile 121 „Active materiale în curs de execuție”, 123 „Mijloace fixe”, 125 „Resurse naturale”, 124 „Uzura activelor materiale pe termen lung” și 126 „Epuizarea activelor materiale pe termen lung” sunt admise la formarea fondului asigurătorului.

Tabelul 7

Recunoașterea și evaluarea altor active materiale pe termen lung în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
			3	4	
A	1	2	3	4	5
Alte active materiale pe termen lung	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare, corectată sau reevaluată, diminuată cu uzura acumulată)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare, corectată sau reevaluată, diminuată cu uzura acumulată)	Nu participă	Participă la valoarea recunoscută	-

Sursa: Elaborat de autor

- **Active financiare**

Ținând cont de natura activelor financiare, acestea pot participa atât la fondul asiguraților, cât și la fondul asigurătorului.

Din cadrul activelor financiare pot fi evidențiate 3 grupe, și anume: valori mobiliare, depozite și investiții în instituții financiare licențiate de BNM, alte active financiare.

- a) **Valori mobiliare**

Valorile mobiliare sunt instrumente negociabile emise în formă materială sau evidențiate prin înscrieri în cont, care conferă deținătorilor lor drepturi patrimoniale asupra emitentului, drepturi de proprietate sau drepturi de creanță asupra acestuia conform legii și în condițiile specifice de emisiune a acestora. Valori mobiliare pot fi acțiunile, obligațiunile, instrumentele financiare ale administrației publice centrale și locale, precum și instrumentele financiare derivate sau orice alte instrumente financiare încadrate în această categorie.

Regulamentul grupează valorile mobiliare pe care le poate deține o companie de asigurări în patru grupe, și anume:

- Valori mobiliare emise de către Guvernul Republicii Moldova sau de altă autoritate de stat;
- Valori mobiliare emise de Guvernul, Banca Centrală ale oricărui alt stat sau de o organizație financiară internațională;
- Valori mobiliare corporative tranzacționate pe o piață reglementată (bursă) a Republicii Moldova (acțiuni deținute în entitățile de interes public sau naționale (ex.: bănci, întreprinderi de microfinanțare));
- Valori mobiliare corporative care nu sunt tranzacționate pe o piață reglementată (bursă) a Republicii Moldova (acțiuni deținute în alte entități decât cele menționate mai sus).

Aceste active, în scopul raportării financiare, se reflectă la conturile contabile 131 „Investiții pe termen lung în părți nelegate”, 132 „Investiții pe termen lung în părți legate”, 133 „Modificarea valorii investițiilor pe termen lung”, 231 „Investiții pe termen scurt în părți nelegate”, 232 „Investiții pe termen scurt în părți legate” și 233 „Diminuarea valorii investițiilor pe termen scurt”.

Activele financiare se reflectă în bilanț la valoarea nominală. Aceasta poate fi:

- valoarea cea mai mică dintre valoarea de intrare și valoarea de piață;
- valoarea de intrare;
- valoarea reevaluată.

Aceste active participă direct la formarea fondului asiguraților, iar partea din valoarea acestora care depășește suma limită calculată este preluată în fondul asigurătorului.

Tabelul 8

Recunoașterea și evaluarea valorilor mobiliare în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
A	1	2	3	4	5
Valorile mobiliare emise de către Guvernul Republicii Moldova sau de altă autoritate de stat	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Participă la valoarea recunoscută, în limita Plafonului individual și de ansamblu, respectiv pentru fiecare activ și totalitatea activelor din această categorie	Participă în mărimea valorii activelor care depășește cotele stabilite pentru admiterea în fondul asiguraților	-
Valorile mobiliare emise de Guvernul, Banca Centrală ale oricărui alt stat sau de o organizație financiară internațională	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Participă la valoarea recunoscută, în limita Plafonului individual și de ansamblu, respectiv pentru fiecare activ și totalitatea activelor din această categorie	Participă în mărimea valorii activelor care depășește cotele stabilite pentru admiterea în fondul asiguraților	-

Valorile mobiliare corporative tranzacționate pe o piață reglementată (bursă) a Republicii Moldova	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Participă la valoarea recunoscută, în limita Plafonului individual și de ansamblu, respectiv pentru fiecare activ și totalitatea activelor din această categorie	Participă în mărimea valorii activelor care depășește cotele stabilite pentru admiterea în fondul asiguraților	-
Valorile mobiliare corporative care nu sunt tranzacționate pe o piață reglementată (bursă) a Republicii Moldova	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Participă la valoarea recunoscută, în limita Plafonului individual și de ansamblu, respectiv pentru fiecare activ și totalitatea activelor din această categorie	Participă în mărimea valorii activelor care depășește cotele stabilite pentru admiterea în fondul asiguraților	-

Sursa: Elaborat de autor

b) Depozite și investiții în instituții financiare licențiate de BNM

Sursele de informații aferente depozitelor și investițiilor în instituții financiare licențiate de BNM ale unei companii de asigurări, în scopul aprecierii indicatorilor de solvabilitate, sunt aceleași ca și în cazul valorilor mobiliare.

Tabelul 9

Recunoașterea și evaluarea depozitelor în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asiguratorului	
A	1	2	3	4	5
Depozite și investiții în instituții financiare licențiate de BNM	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Participă la valoarea recunoscută, în limita Plafonului individual și de ansamblu, respectiv pentru fiecare activ și totalitatea activelor din această categorie.	Participă în mărimea valorii activelor care depășește cotele stabilite pentru admiterea în fondul asiguraților	-

Sursa: Elaborat de autor

c) Alte active financiare

Pentru activele financiare cu excepția valorilor mobiliare, a depozitelor, și a creanțelor pe termen lung (descrierea cărora este în componența Creanțelor), evidența cărora se ține la conturile contabile din grupa 13 „Active financiare pe termen lung” și 23 „Investiții pe termen scurt”, Regulamentul nu prevede anumite reglementări specifice, în cele din urmă fiind admise a participa în fondul asiguratorului.

Tabelul 10

Recunoașterea și evaluarea altor active financiare în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asiguratorului	
A	1	2	3	4	5
Active financiare, exceptând valorile mobiliare, depozitele și creanțele pe termen lung	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Nu participă	Participă la valoarea recunoscută	-

Sursa: Elaborat de autor

• Stocuri de mărfuri și materiale

Stocurile de mărfuri și materiale sunt active:

a) destinate vânzării în cazul activității economice ordinare;

b) înregistrate ca producție neterminată;

c) destinate consumului în procesul de producție și la prestarea de servicii.

Acestea cuprind: materialele destinate utilizării în procesul de producție; producția neterminată; produsele finite; mărfurile, inclusiv terenurile și alte active materiale achiziționate și destinate revânzării; obiectele de mică valoare și scurtă durată.

În scopul solvabilității, stocurile de mărfuri și materiale din bilanțul companiilor de asigurări din Republica Moldova pot fi deosebite de alte stocuri de mărfuri și materiale, întrucât activele menționate sunt tratate diferit în Regulament.

a) Materiale

Materialele reprezintă bunuri de natura activelor curente care participă direct la procesul de producție și care se regăsesc sau nu în conținutul material al produselor fabricate, în dependență dacă sunt materii prime sau materiale consumabile. Astfel, materialele pot fi destinate utilizării în procesul de producție, fabricate la întreprindere sau procurate cu scopul revânzării.

Conform prevederilor Regulamentului, materialele sunt recunoscute la valoarea zero în scopul solvabilității.

Tabelul 11

Recunoașterea și evaluarea materialelor în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
			3	4	
A	1	2	3	4	5
Materiale	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare)	Nu se recunosc	Nu participă	Nu participă	În scopul solvabilității, activele nu sunt recunoscute

Sursa: Elaborat de autor

b) Alte stocuri de mărfuri și materiale

Din cadrul acestor active pot fi menționate obiectele de mică valoare și scurtă durată și mărfurile, care în bilanțul contabil al companiilor de asigurări sunt reflectate la conturile contabile 213 „Obiecte de mică valoare și scurtă durată”, 214 „Uzura obiectelor de mică valoare și scurtă durată” și 217 „Mărfuri”. Se permite ca aceste active să participe la formarea fondului asigurătorului.

Menționăm că în cazul în care în componența obiectelor de mică valoare și scurtă durată sunt obiecte de inventar, valoarea acestora se exclude din calculul solvabilității.

Tabelul 12

Recunoașterea și evaluarea altor stocuri de mărfuri și materiale în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
			3	4	
A	1	2	3	4	5
Obiecte de mică valoare și scurtă durată, exceptând obiectele de inventar	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare minus uzura)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare minus uzura)	Nu participă	Participă la valoarea recunoscută	-
Mărfuri	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea de intrare)	Nu participă	Participă la valoarea recunoscută	-

Sursa: Elaborat de autor

Valoarea de bilanț a obiectelor de mică valoare și scurtă durată, conform SNC 2 „Stocurile de mărfuri și materiale” [8], este valoarea de intrare (valoarea de achiziție) a obiectelor de mică valoare și scurtă durată depozitate plus valoarea probabilă rămasă a obiectelor puse în funcțiune la care se calculează uzura.

• **Creanțe**

Creanțele sunt o grupă de active a căror evidență este organizată la conturile contabile: 134 „Creanțe pe termen lung”, 221 „Creanțe pe termen scurt aferente facturilor comerciale”, 222 „Corecții la creanțe dubioase”, 223 „Creanțe pe termen scurt ale părților legate”, 224 „Avansuri acordate pe termen scurt”, 225 „Creanțe pe termen scurt privind decontările cu bugetul”, 226 „Creanțele preliminare”, 227 „Creanțe pe termen scurt ale personalului”, 228 „Creanțe pe termen scurt privind veniturile calculate” și 229 „Alte creanțe pe termen scurt”.

Valoarea de bilanț a creanțelor constituie valoarea nominală a acestora la data întocmirii rapoartelor financiare.

De regulă, creanțele sunt recunoscute în scopul solvabilității și participă la formarea fondului asiguratorului. Cu toate acestea, pot fi menționate active care fac obiectul unor excepții, și anume:

- ✓ Creanțe aferente primelor subscrise;
- ✓ Creanțe de la reasiguratori;
- ✓ Avansuri acordate;
- ✓ Creanțe și avansuri irecuperabile, avansuri acordate personalului.

a) Creanțe aferente primelor subscrise

Creanțele aferente primelor subscrise sunt admise la calculul solvabilității în măsura în care acestea au un termen de scadență mai mic de 60 de zile, celelalte creanțe aferente primelor subscrise fiind recunoscute la valoarea zero în scopul solvabilității. Evidența contabilă a acestor creanțe poate fi ținută atât în cadrul creanțelor pe termen lung (134 „Creanțe pe termen lung”), cât și în cadrul creanțelor pe termen scurt (229 „Alte creanțe pe termen scurt”).

Tabelul 13

Recunoașterea și evaluarea creanțelor aferente primelor subscrise în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asiguratorului	
			3	4	
A	1	2	3	4	5
Creanțe aferente primelor subscrise	Se recunosc la valoarea de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală), în măsura în care au o scadență mai mică de 60 de zile	Participă la valoarea recunoscută, în limita Plafonului individual și de ansamblu, respectiv pentru fiecare activ și totalitatea activelor din această categorie	Participă în mărimea valorii activelor care depășește cotele stabilite pentru admiterea în fondul asiguraților	Comparativ cu raportarea financiară, - sunt recunoscute după principii diferite, întrucât participă doar activele cu scadență mai mică de 60 de zile

Sursa: Elaborat de autor

b) Creanțe de la reasiguratori

Creanțele de la reasiguratori sunt admise să participe în fondul asiguratorului în măsura în care acestea nu sunt mai vechi de 90 de zile, celelalte nefiind admise la calculul solvabilității.

Tabelul 14

Recunoașterea și evaluarea creanțelor de la reasiguratori în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asiguratorului	
			3	4	
A	1	2	3	4	5
Creanțe de la reasiguratori	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală), în măsura în care nu sunt mai vechi de 90 de zile	Nu participă	Participă la valoarea recunoscută	Comparativ cu raportarea financiară, - sunt recunoscute după principii diferite, întrucât participă doar activele care nu sunt mai vechi de 90 de zile

Sursa: Elaborat de autor

c) Avansuri acordate

Avansurile acordate sunt admise să participe la formarea fondului asigurătorului în măsura în care acestea au o vechime mai mică de 90 de zile, cele cu o vechime de peste 90 de zile fiind recunoscute la valoarea zero în scopul solvabilității.

Acestor active le sunt atribuite prevederi asemănătoare celor aferente creanțelor de la reasiguratori, atât în ceea ce privește termenul limită, cât și diferențele care apar între valoarea de bilanț și valoarea recunoscută în scopuri de solvabilitate.

Tabelul 15**Recunoașterea și evaluarea avansurilor acordate în scopul solvabilității**

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
A	1	2	3	4	5
Avansuri acordate	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală), în măsura în care nu sunt mai vechi de 90 de zile	Nu participă	Participă la valoarea recunoscută	Comparativ cu raportarea financiară, - sunt recunoscute după principii diferite, întrucât participă doar activele care nu sunt mai vechi de 90 de zile

Sursa: Elaborat de autor

d) Creanțe și avansuri irecuperabile, avansuri acordate personalului**Tabelul 16****Recunoașterea și evaluarea creanțelor și avansurilor irecuperabile în scopul solvabilității**

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
A	1	2	3	4	5
Creanțele și avansurile irecuperabile	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Nu se recunosc	Nu participă	Nu participă	În scopul solvabilității, activele nu sunt recunoscute
Avansuri acordate personalului	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Nu se recunosc	Nu participă	Nu participă	În scopul solvabilității, activele nu sunt recunoscute

Sursa: Elaborat de autor

Această grupă de active include creanțele și avansurile constatate ca irecuperabile, precum și avansurile acordate personalului, cele din urmă regăsindu-se în componența creanțelor pe termen scurt ale personalului. Acestea sunt recunoscute la valoarea zero în scopul solvabilității.

- **Mijloace bănești și active similare cu ele**

Regulamentul prevede că mijloacele bănești sunt admise la calculul solvabilității. Informația necesară recunoașterii lor este preluată din conturile contabile 241 „Casa”, 242 „Conturi curente în valută națională”, 243 „Conturi curente în valută străină”, 244 „Conturi speciale la bănci”, 245 „Transferuri bănești în expediție” și 246 „Documente bănești”.

Tabelul 17

Recunoașterea și evaluarea activelor în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
			3	4	
A	1	2	3	4	5
Disponibilități bănești în casierie	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală), în măsura în care nu sunt legate	Participă la valoarea recunoscută, în limita Plafonului individual și de ansamblu, respectiv pentru fiecare activ și totalitatea activelor din această categorie	Participă în mărimea valorii activelor care depășește cotele stabilite pentru admiterea în fondul asiguraților	Comparativ cu raportarea financiară, - sunt recunoscute după principii diferite, întrucât participă doar activele nelegate
Disponibilități bănești în conturi curente	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală), în măsura în care nu sunt legate	Participă la valoarea recunoscută, în limita Plafonului individual și de ansamblu, respectiv pentru fiecare activ și totalitatea activelor din această categorie	Participă în mărimea valorii activelor care depășește cotele stabilite pentru admiterea în fondul asiguraților	Comparativ cu raportarea financiară, - sunt recunoscute după principii diferite, întrucât participă doar activele nelegate
Alte active similare mijloacelor bănești	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Nu participă	Participă la valoarea recunoscută	-

Sursa: Elaborat de autor

- **Alte active**

În cadrul altor active, din componența bilanțului contabil, pot fi delimitate următoarele active:

- ✓ cheltuieli reportate și de achiziție;
- ✓ cota reasiguratorului în rezervele tehnice;
- ✓ partea de profit și/sau rezerve, altele decât cele tehnice, spre alocare ale asigurătorului (reasiguratorului) și orice active fictive, altele decât cheltuielile anticipate;
- ✓ alte active.

a) Cheltuieli reportate și de achiziție

Noțiunea de cheltuieli reportate vizează cheltuielile de achiziție, atât pe termen lung, cât și pe termen scurt.

Cheltuielile de achiziție ale unui asigurător sunt suportate odată cu subscrierea primei de asigurare. De obicei, acestea provin din comisioanele acordate distribuitorilor externi și brokerilor.

Cheltuielile reportate, precum și cele de achiziție, sunt reflectate în conturile contabile 141 „Cheltuieli anticipate pe termen lung”, 251 „Cheltuieli anticipate pe termen scurt” și 252 „Alte active curente”.

Tabelul 18

Recunoașterea și evaluarea cheltuielilor reportate și anticipate în scopul solvabilității

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asigurătorului	
			3	4	
A	1	2	3	4	5
Cheltuieli reportate	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Nu se recunosc	Nu participă	Nu participă	În scopul solvabilității, activele nu sunt recunoscute
Cheltuieli de achiziție	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Nu se recunosc	Nu participă	Nu participă	În scopul solvabilității, activele nu sunt recunoscute

Sursa: Elaborat de autor

b) Cota reasiguratorului în rezervele tehnice

Majoritatea companiilor de asigurări din Republica Moldova care transmit riscuri în reasigurare, calculează cota reasiguratorului în rezervele tehnice brute, conform Regulamentului privind rezervele tehnice de asigurare. Aceasta reprezintă partea de risc asumată de către reasigurator în gestiunea și soluționarea portofoliului de riscuri subscrise de către compania de asigurări cedentă.

Acest activ se contabilizează în contul contabil 142 „Alte active pe termen lung”. Conform prevederilor normative, cota reasiguratorului în rezervele tehnice se include în mărime totală în fondul asiguraților.

Tabelul 19**Recunoașterea și evaluarea cotei reasiguratorului în rezervele tehnice în scopul solvabilității**

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asiguratorului	
A	1	2	3	4	5
Cota reasiguratorului în rezervele tehnice	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Participă la valoarea recunoscută	Nu participă	-

Sursa: Elaborat de autor

c) Partea de profit și/sau rezerve, altele decât cele tehnice, spre alocare ale asiguratorului (reasiguratorului) și orice active fictive, altele decât cheltuielile anticipate

O categorie specială de active abordată de către Regulament este reprezentată de partea de profit și/sau rezerve, altele decât cele tehnice, spre alocare ale asiguratorului (reasiguratorului) și orice active fictive, altele decât cheltuielile anticipate. Activele respective nu cunosc o tratare în sistemul național de raportare financiară conform Standardelor Naționale de Contabilitate, acestea fiind de cele mai dese ori întâlnite în raportarea financiară conform SIRF. Indiferent de sistemul care reglementează evaluarea și raportarea acestor active, natura acestora ține a fi momentul determinant al atribuirii lor la categoria activelor neadmise la calculul solvabilității companiei de asigurări.

d) Alte active**Tabelul 20****Recunoașterea și evaluarea altor active în scopul solvabilității**

Denumirea activului	Recunoașterea activelor		Participarea în fondurile de solvabilitate a activelor recunoscute în rapoartele specializate de solvabilitate		Diferențe în recunoașterea și evaluarea activelor
	Rapoarte financiare	Rapoarte specializate de solvabilitate	Fondul asiguraților	Fondul asiguratorului	
A	1	2	3	4	5
Alte active	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Se recunosc la valoare de bilanț (valoarea nominală)	Nu participă	Participă la valoarea recunoscută	-

Sursa: Elaborat de autor

Din cadrul altor active, pot fi menționate activele contabilizate în conturile contabile 142 „Alte active pe termen lung” (cu excepția cotei reasiguratorului) și 252 „Alte active curente” (cu excepția cheltuielilor de achiziție). Aceste active sunt admise să participe la formarea fondului asiguratorului.

Conform art.34 al Legii cu privire la asigurări, activele, care sunt arestate, confiscate, sunt obiect al contractelor de gaj, sursă de plată a obligațiilor asumate prin garanții bancare sau mijloc de acoperire a altor obligații, nu pot fi admise să acopere rezervele tehnice ale companiei. Prin urmare, oricare activ, care, conform prevederilor Regulamentului, este admis să participe la formarea fondului asiguraților, concomitent trebuie să corespundă cerințelor art.34 al Legii cu privire la asigurări; în caz contrar, trebuie exclus din acest fond.

Noul regim de solvabilitate implementat în Republica Moldova reprezintă una dintre principalele pârgii de reglementare a pieței asigurărilor de către organele de supraveghere. În esența sa, acesta constituie o estimare a indicatorilor care reflectă gradul de risc la care este expusă o companie de asigurări, servind totodată ca bază în analiza și gestiunea riscurilor, precum și pentru identificarea și prevenirea insolvenței.

Din perspectiva organelor de reglementare, regimul actual de solvabilitate reprezintă un mijloc de monitorizare și menținere a nivelului de solvabilitate a companiilor de asigurări din Republica Moldova. În scopul asigurării unor indicatori ai solvabilității cât mai adecvați pe piața asigurărilor, organele de supraveghere trebuie să dezvolte măsuri de implementare și de asistare a companiilor de asigurări în vederea menținerii unui nivel optim al indicatorilor de solvabilitate.

Referințe:

1. Regulamentul cu privire la garantarea solvabilității organizațiilor de asigurare, nr.91 din 21.11.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.185-189/416.
2. Regulamentul privind marjele de solvabilitate și coeficientul de lichiditate ale asiguratorului (reasiguratorului) din 21.01.2011// Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.59-62.
3. Legea Republicii Moldova cu privire la asigurări, nr.407-XVI din 21.11.2006 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.41-49.
4. Regulamentul privind rezervele tehnice de asigurare, nr.1/5 din 11.01.2011 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.37-38.
5. SNC 13 „Contabilitatea activelor nemateriale”.
6. SNC 16 „Contabilitatea activelor materiale pe termen lung”.
7. Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale din 21.03.2003 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.62-66.
8. SNC 2 „Stocurile de mărfuri și materiale”.

Prezentat la 05.06.2012